

Inspectie 2.0: de eerste resultaten zijn er!

3 april 2019: De onderwijsinspectie stelt haar jaarverslag 2019 voor

De onderwijsinspectie startte afgelopen schooljaar (2017-2018) met een nieuwe manier van doorlichten: Inspectie 2.0. In haar jaarverslag, de Onderwijsspiegel 2019, zijn de resultaten te vinden van die eerste doorlichtingen nieuwe stijl. De doorlichtingen kenden weliswaar geen juridische consequentie, maar tonen toch al enkele opvallende sterke en zwakke punten van het Vlaamse onderwijs.

Inspectie 2.0: een duidelijke omslag

Startpunt voor die nieuwe aanpak was het OK, het referentiekader voor onderwijskwaliteit. Dat kader kwam (in 2016) tot stand in cocreatie met het ruime onderwijsveld, gaande van leerlingen, leraren en schoolteams tot ouders, vakbonden en het middenveld. Aan de hand van kwaliteitsverwachtingen geeft het OK een heldere invulling aan 'goed onderwijs' (zie www.mijnschoolisok.be). Net zoals de andere stakeholders (scholen en pedagogische begeleidingsdiensten) ging ook de onderwijsinspectie aan de slag met het OK. Zo is het OK de basis voor haar vernieuwde toezichtskader.

In Inspectie 2.0 beoordeelt de onderwijsinspectie de verschillende aspecten die tijdens een doorlichting aan bod komen, aan de hand van ontwikkelingschalen. Deze schalen duiden aan in welke mate scholen tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Op die manier krijgen we nu voor het eerst rijke en ook voor de scholen herkenbare informatie over zowel de kwaliteitsontwikkeling (het uitgangspunt van elke doorlichting) als de geleverde kwaliteit van de doorgelichte scholen.

Maar meer nog dan een nieuw instrumentarium, herdefinieert Inspectie 2.0 de relatie van de onderwijsinspectie met de scholen: de vernieuwde onderwijsinspectie is meer dan voorheen partner van de school. Aan de hand van de ontwikkelingsgerichte dialoog en met het oog op de ontwikkeling van de lerende, wil de onderwijsinspectie de school vooral stimuleren, inspireren en ondersteunen om aan de verwachtingen uit het OK tegemoet te komen.

De eerste reacties uit het onderwijsveld op Inspectie 2.0 zijn alvast positief. En nu zijn er ook de eerste resultaten van de vernieuwde doorlichtingen. Die resultaten objectiveren het debat over de onderwijskwaliteit in Vlaanderen. Ze vormen bovendien een mooi sluitstuk van de omslag die de onderwijsinspectie afgelopen schooljaar heeft gemaakt. Vandaag rapporteren we over 250 onderwijsinstellingen, volgend jaar beschikken we over de resultaten van meer dan 600 scholen, centra en academies ...

Resultaten 2017-2018: komen scholen al tegemoet aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK?

Eerst de adviezen. Het merendeel van de doorgelichte scholen krijgt een gunstig advies (93 % in basisonderwijs, 86 % in secundair onderwijs). Dit wil zeggen dat de school erkend blijft. Een deel van die scholen heeft wel nog een aantal werkpunten (30 % in basisonderwijs, 51 % in secundair onderwijs). In het basisonderwijs krijgen slechts 11 scholen een ongunstig advies, in het secundair onderwijs zijn dat 10 scholen. Deze scholen kunnen een aanvraag indienen om de intrekking van de erkenning op te schorten.

Positieve resultaten zijn er zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs voor het leer- en leefklimaat. Dit wil zeggen dat de doorgelichte scholen een goede basis leggen voor het leren en het welbevinden van hun leerlingen. Aan engagement en betrokkenheid van de leraren is er in deze scholen geen gebrek.

Minder positieve resultaten zijn er in een groot deel van de doorgelichte scholen (de helft van de basisscholen en driekwart van de secundaire scholen) voor de kwaliteitsontwikkeling. Deze scholen hebben vooral nog werk met het systematisch evalueren, het borgen en bijsturen van de kwaliteit. Zo evalueren ze vaker acties op zich dan de effecten van die acties op het bereiken van de strategische doelen of onderwijsdoelen.

Verder zijn de meeste onderzoeken van de onderwijsleerpraktijk in het gewoon basisonderwijs voldoende kwaliteitsvol. De leergebieden wiskunde, Nederlands en Frans scoren in de doorgelichte scholen wel beduidend beter dan muzische vorming. De grootste ontwikkelkans ligt daar bij de evaluatie van de kleuters en leerlingen.

In het buitengewoon basisonderwijs zijn er in een derde van de doorgelichte scholen werkpunten voor het handelingsplanmatig werken. Er is daar vooral nog werk aan de multidisciplinaire aanpak, de doelenselectie en de evaluatie van de handelingsplanning op leerlingenniveau.

Tot slot zijn drie vijfde van de onderzoeken van de onderwijsleerpraktijk in het gewoon secundair onderwijs voldoende kwaliteitsvol. Lichamelijke opvoeding en de klassieke talen doen het in de doorgelichte scholen merkbaar beter dan wiskunde, Frans en de vakken uit de harde sector. Aandachtspunten in het gewoon secundair onderwijs zijn de brede basiszorg, het taalgericht vakonderwijs, de evaluatiepraktijk en de studiebekrachtiging.

Verder in de Onderwijsspiegel 2019

Andere realisaties van de onderwijsinspectie tijdens het schooljaar 2017-2018 waarover we kort rapporteren: een tweede monitoring van de vervolgschoolcoaching, een referentiekader voor CLB-kwaliteit en een referentiekader voor internaatskwaliteit. Eén opdracht van de onderwijsinspectie wordt uitgelicht: hoe zit het met het onderwijs op maat voor de kinderen en jongeren die permanent onderwijs aan huis krijgen? En afsluiten doen we met een open brief aan de volgende beleidsmakers.

Lieven Viaene, inspecteur-generaal: "Met Inspectie 2.0 nemen we onze verschillende rollen op: de onderwijsinspectie is toezichthouder, partner, hefboom en inspirator. Als toezichthouder spraken we afgelopen schooljaar de eerste vernieuwde adviezen uit over de erkenning van scholen, weliswaar zonder juridische consequentie. Als partner gingen we met 250 onderwijsinstellingen in dialoog, met oog op hun kwaliteitsontwikkeling. We zijn daarbij hefboom en inspirator, zowel voor de individuele onderwijsinstelling als voor het onderwijsbeleid en objectiveren het debat over de onderwijskwaliteit. Om deze rollen met nog meer impact te kunnen vervullen, eindigen we ons jaarverslag met enkele suggesties voor de toekomstige beleidsmakers."

PRAKTISCHE INFO

Websites

- De volledige Onderwijsspiegel 2019 vind je op www.onderwijsinspectie.be
- Meer informatie over Inspectie 2.0 vind je op www.onderwijsinspectie.be/nl/doorlichten
- Meer informatie over het referentiekader voor onderwijskwaliteit (OK) vind je op www.mijnschoolisok.be
- Doorlichtingsverslagen van scholen, centra en academies vind je op www.doorlichtingsverslagen.be

Contactgegevens inspecteur-generaal Lieven Viaene

- lieven.viaene@onderwijsinspectie.be
- 02 553 87 13
- 0499 39 61 61